Ч. 192 Неділя 27 Серпня (8 Вересня) 1895. Рік V.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 3.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостваx на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Причинок до характеристики москвофільскої роботи.

Від одного з наших сьвящеників одержали ми письмо, в котрім розказаний цікавий і важний для характеристики роботи галицких москвофілів епізод з житя питомців духовної семінариї, епізод, котрий годить ся зберегти для історії і для науки будучих поколінь. Автор письма так пише:

Читаючи в „Народ. Часописи“ характеристику москвофільскої роботи, я пересьвідчив ся, що би слова неправди не написали. Коли бо пригадую собі часи, почавши від сімдесятих років, то находжу, що ваша характеристика москвофільскої роботи удалась вам як не може бути лучше. То-ж і я смиренний раб Божий мушу потакнути за вами, що москвофіли дійшли в підлоті до совершеньства і для того були й суть „ужаснии“ люди. Яко доказ того наводжу вам ось що:

Було то 1877 р. Дня 3 липня, коли питомці духовної семінариї вийшли рано о пів до семої з церкви, узріли розставлених по всіх коритарях урядників поліцийних. Заки ще могли зрозуміти, о що розходить ся, прочитано їм, що якимсь 17 питомцям не вільно вертати під числа (нумеровані комнати в семінариї), але ждати, доки кождого не зазвуть до ревізиї, котра має відбути ся у кождого з прочитаних. Урядники шукали чогось по куфрах, столиках, пультах; переглядали книги, письма, нотатки; перевертали постіль, мацали по кишенях, — ну і на тім конець. Але правда, не конець, бо одного з ревідованих зазвали з собою в поліцию. Сей сарака покутував щось чи не рік заторен в темницю з ласки своїх товаришів, заки дійшли до того, що він не виноватий. Нині так він, як і прочі ревідовані сьвящениками і далеко ліпшими як всі „просьвітителї русскаго народа“.

Зревідовані бачили тогди, як много з прочої братиї заявляло „великое удовольствіе“, що всі Українці — скомпромітовані, та що тепер буде їм вже загибель, бо ж не задля чого иншого була — казали — ревізия, як задля того, що „Україна“ (так звали питомці москвофіли питомців народовців) то самі социялїсти! Всї враз, почавши з гори аж в долину до послїдного сторожа загреміли „Урра! Распяти їх!“ А не було ні одної людини, котра би була розважно поміркувала: Як то? Чи може бути, та чи мислиме, щоби люди, хотячі стати сьвящениками, могли належати до социялістів і бути їх апостолами?

Ненависть не має границь! З того, бачите, зміркували зревідовані, що в ту справу любі товариші вмачали пальці і чого не могла доказати своїми напастями і скаргами до настоятелїв на народовців, того гадали доказати підлою денунциациею в поліциї, щоби відтак на підставі відбувшої ся ревізиї можна було прогнати з семінариї всїх стоячих на перешкоді великорусскій идеї! — Социялїсти між семінаристами! — залунало „Ужасно!“ Прогнати вон Україну! Ну, але за що? Чей же переведена ревізия не дає права засуджувати когось на вигнане. Коби то була розвага! Але де слїпа ненависть горою, там розваги нема.

З невеселими думками, пригноблені, проскрибовані товаришами, братвою щиростию і любовію роз'їхали ся народовці домів. Не довго ждали на засуд. Кождий уряд парохіяльний дотичного питомця дістав письмо від ректорату слїдуючого змісту:

„Всесьв. Митроп. Ординарият, рішенем от 17 юлія 1877 сюда іздан(н)ым, приказал межи иннними питомцями семинарії, котори не зважаючи на оголошені постановленія о становиску душпастирском і на высокое званіе, до которого в заведенію духовном способятся, стягнули на себе подозрініе мерзкого социялїзма і нигилизма до той степени, що подпали ревізіи полиційной, также і питомця, слушателя Богословія N. N. по той причині из Семинаря виключити, понеже тим самим стался нездобним (?!) до стану духовного, которого задачею есть царство Боже созидати, а царство злого разоряти. — Львів 24 юлія 1877.—І. Слимаковскій, ректор“.

Але „чоловік стріляє а Бог справляє“. Проскрибовані постарали ся, де потреба о докази своєї невинности і мусїли бути назад приняті до семінариї, на велике негодоване „кацапствующих!“

Чи-ж, питаю ся, не підла і в наслїдках не „ужасна“ робота для тілько молодих людий? Щасте, що ми в Австриї а не під покровом благочестивого білого Царя! а то-б опинились Бог знає де! Сего похвального, благородного і християньского чину доказали молоденьні паничі-аристократи в спілцї з окацапілими паничами „хлопского сословія“. Варто би виписати їх імена, але нехай їм Бог простить!

Як видите, се красний примір розвиваня ся промислу денунцияторского! Чи не мерзка, чи не диявольска, юдина робота? Чи то не готові апостоли безбожности і гріха, отже з Чер-

2)

Золота нитка.

(Новеля з польского. — Елїзи Оржешкової.)

(Дальше).

В тім отворили ся двері і до сальону війшов знаний менї трохи, молодий урядник з ґубернаторского чи якогось иншого бюра. Був то хороший хлопець, добре уложений, не богато образований, але за то мав великі потреби серця, бо єго замітною прикметою було те, що заєдно мусів бути залюблений, як не в якій пани то в панні. Ще надто убогий, щоби міг оженити ся, складав жертви на престолах всїх красавиць Овгорода. Притім крім пань і паннів любив ще поезию і визначував ся рівно великою памятию як і незвичайним даром до декламациї, а в розмові — красномовностию. Всї ті прикмети придбали єму серед пань високий степень поважаня і прихильности. То обявило ся й тепер, коли прихід Теофіля Сокирского зробив в сальоні Олиньских велике вражіне. Найбільше відбило ся оно на панні Оленї, що впрочім цілком оправдане, бо погляд чорних очий Теофіля стрілив насамперед до неї, але і панна Михайлина видавала ся також немов зелектризована і відозвала ся так живо, що аж єї зівяле лице відмолодніло, щоби зараз зачати грати в „баламута“, бо вже з гори можна знати, хто буде сидїти в чипця. Однако показало ся, що без Фельцї неможливо нї грати в карти, нї пити кави. Цїлий дім з усіми своїми вигодами і приємностями був в єї неприсутности немов задеревілий. Отже знов родали ся накликуване і нарікання.

— Де Фельця? Чого так довго сидить в містї?

Я скінчила свою розмову о інтересї з господарем дому, а єсли бим єї була навіть не скінчила, то удала би, що вже не маю нїчого більше сказати, так дуже посоловіли єго очи від борби з пообідним сном і таке змучене було від того єго лице. Спати хотїло ся єму страшенно, а однако не перестав бути чемним. Запрошував мене на каву, а мати, тїтка, сестра і дочка повторили запросини; коли-ж я помимо того заявила, що рішучо відходжу, вимогли всї разом від мене обіцянку, що бодай иншого дня, як найскорше, відвідаю їх знову. Відтак відпровадив мене пан Иосиф аж до дверий передної комнати, а коли старший єго син подавав менї з чемним поспіхом окрите, то він, помимо своєї сонности, котра дуже утрудняла єму мову, удїляв менї рад і вказівок, що відносили ся до мого інтересу, а котрі сьвідчили як о правотї єго характеру, так і о добротї серця.

Мешкане Олиньских було на другім поверсї одної каменицї в містї. Спускаючи ся зі сходів, побачила я понизше себе на однім закрутї жінку, що недвижимо стояла. Єї стать впала менї в очи, а навіть трохи здивувала. То була жінка струнка, дуже складна, в темнім одїню і чорнім капелюсї, зпід котрого видко було грубу косу, каштановатої барви з золотавим полиском. Стояла цїлком нерухомо, оперла ся ліктем о поруче сходів, подала ся трохи наперед і сперла лице на долоню. Єї постава богато говорила. Вказувала на утому і задуму. Она так стояла і в той спосіб опирала ся на руцї, що з єї лиця бачила я тілько часть білого чола і великі, темно-синї очи, прислонені на-пів спущеною повікою, та сумно, страшне сумно глядячі на долину. З разу не чула наближаючих ся до неї моїх кроків. Я й придивлялась їй хвилю цїкаво. Хто она, я догадувала ся, бо в другій руцї, опущеній безсильно, тримала досить великий, замкнений кошик, де були певне тїста до кави. Ось чому не вертала так довго і так не в пору бавила за домом. Але що прихопило єї тут і задержало? Змучене, домагаюче ся хвильки спокою, чи влізлива не даюча відогнати ся мрія, чи сильнїйша над єї сили хвиля жалю або борби? То всьо разом малювало ся в поставі і виразї єї очий. Вкінци почула мої кроки, стрясла ся немов зі спу збуджена і побігла сходами так скоро, що перед моїми очима ледве майнув білий, ніжний бік єї лиця.

Вийшовши на улицю, віддалилась я на кількасот кроків від мешканя Олиньских, коли вже з далека пізнала ідучого напротив мене Адама Терницкого. З далека навіть не пізнати

никовець?*) То ваші благочестиві прешедственники! Ну, а ви в своїй тернопільській бесіді не пішли слідом їх, а може ще й перейшли їх, коли сте не жахали ся обкидати грязию память народного ґенія, Шевченка, котрого ціле жите було любовію бідного нашого народу і всеї порабощеної людскости?! Щоби на вітер не говорити, наведу вам лиш слова росийского писателя Маслова (стор. 52), котрий каже: Готовість Шевченка помагати в біді всякому ближньому возвисшалась до христіяньскій добродітели.... Одного разу найшов він в рові плачуче, вабуте пяною нянькою дитя і заніс его матери, котрої вже брала ся розпука; другим разом переїзджаючи через Ніжин ратував він жида підчас пожару, а опісля дорікав своїм одновірцям за їх рівнодушність в біді чоловіка доказуючи, що якої би й не був він віри, то все-таки він наш ближній. Друга его добродітель заключала ся в его любови до дітий особливо же християньских.... А ви в своїм засліпленю звете его „месиєю безбожности і гріха"... Чи ви подумали над тим? Нехай кождий честний чоловік розсудить, хто є месиєю безбожности і гріха: чи не ви і ваші одномишленники? Любов є основою нашої християньскої віри і норовственности; де ві нема, там нема житя християньского, лиш гниль, котрою кормите свій власний нарід! Ще се не пусті слова — досить прочитати вашу бесіду або от книжочку общества Качковского ч. 231, 232 „Кровавые літа" 1895, де народови указує ся, що спасение его хиба в обіймах православного русскаго царя. Книжочка та наскрізь православна, бо в ній нема картки, де би не говорило ся о православію. Очевидно тим має ся нарід просьвіщати! Знайте, треба дуже низько упасти морально, щоби пристати до компанії людий, котрі підняли ся такої роботи! То-ж не надуживайте завітів Христових до своїх лукавых цілий, бо ми віруємо кріпко в правду і справедливість Божу, котру Шевченко висказав словами: Коли ж вона прокинеть ся, коли-ж одпочати, даш Боже, утомленим і нам даш жити? Ми віруєм Твоїй силї і слову живому: Встане правда, встане воля і Тобі Одному поклонять ся всі язики, во віки і віки....

*) Автор має тут на думці о. Курдидика з Черниховець, котрий на зборах общества ім. Качковского в Терноноли виголосив бесіду, оскорбляючу найсьвятійші чувства Русинів, і пропаґуючу єдність народу руского з московским та росийске православіє. О сій бесіді о. Курдидика поговоримо пізнійше, коли скінчить ся акция виборча а коли буде більше часу і спокою глубше застановити ся над нею і над поступованем о. Курдидика яко католицкого сьвященика.

Рух виборчий.

Після „Діла" відбув ся дня 5 н. ст. вересня в Станіславові збір, для вибраня комітету виборчого. Прибуло до 70 селян, з цілого повіту, 9 сьвящеників і кільканацять осіб сьвітскої інтеліґенциї з міста і з повіту. Відпоручник незавнсимого комітету виборчого у Львові а заразом голова провізоричного комітету виборчого, адвокат др. Бучиньский вдаючи справу з дотеперішної акциї виборчої, зазначив, що вже загальний збір виборців з дня 4 червня поставив одноцушно кандидатуру дотеперішного посла п. Йос. Гурика, отже виконуючи сю народну волю належить вибрати властивий комітет виборчий для успішного переведеня виборів. Відтак вибрано предсідателем о. Л. Раковского з Боднарова, а асесорами пп. Семена Качора, начальника громади в Братківцях і Гната Олійника в Сільця, і по поясненю значіня виборів вибрано властивий комітет виборчий з 12 членів з обовязком кооптованя впливових людий по можности з кождої громади цілого округа виборчого. Вибраний комітет зараз уконституовав ся, вибираючи головою дра Бучиньского і розділив працю в той спосіб, щоби по перше: правиборів в кождім селі доглянути, а по переведеню правиборів скликати виборців до Станіславова і до Галича. Як збори з дня 4-ого серпня так і теперішні висказались однодушно за кандидатурою п. Йосифа Гурика, супротив котрої жадна инша кандидатура найменшого вигляду на успіх не має.

В Товмаччині відбули ся в Гостові треті передвиборчі збори, скликані руским повітовим комітетом. Яко відпоручники комітету явили ся оо. Кадайский, Билиньский і Бачиньский. Вибрано відтак 11 селян до комітету повітового, котрий тепер складає ся з 35 селян, 2 міщан і 13 душпастирів. Дня 11 с. м. в середу відбуде ся в Товмачи в гостинници п. Котовского о 1 год. з полудня нарада, а на ві порядку дневнім стоїть вибір кандидата. Кандидати мають зголосити свою кандидатуру до президиї руского комітету повітового найдальше до 10 вересня. Передвиборчі збори виборців повіта товмацкого відбудуть ся в середу дня 18 с. м. в Товмачи в сали ради повітової.

Перегляд політичний.

Є. Вел. Цісар, як доносять німецкі ґазети приїде дня 9 с. м. до Щетина на маневри, а в четвер пополудни від'їде назад. В маневрах щетиньских возьме участь також кн. Віктор Емануїл, наслідник італіяньского престола.

З Білграду доносять, що після одержаної там з Константинополя вісти, султан годить ся завести в Македониї цілий ряд реформ, котрі поліпшать значно тамошні відносини. Реформи ті відносять ся до справ податкових, судівництва просьвіти і до справ церковних.

Кн. Фердинанд болгарский виїхав оногди з родиною і двором на кілька днів до Варни.— Арештований яко підозрілий о убийство Стамболова Ґерґієв утік з вязниці.

Новинки.

Львів дня 7 вересня 1895.

— Найдост. Архикнязь Володислав, про котрого нещастну пригоду ми вчера згадували, не переніс тяжкого зранень і помер вчера о години три чверти на 11 рано. Архикнязь Володислав Пилип уродив ся в Альчут на Угорщині 16-го липня 1875 року, був молодшим сином начального команданта гонведів Найдост. Архикнязя Йосифа. В армії мав степень поручника. — Саму нещастну пригоду описують віденьскі ґазети в той спосіб: Архикнязь Володислав удав ся 2-ого с. м. рано в товаристві управителя дібр Лібіца, своїх придворних урядників та більшого числа гостий в ліс Адя на Угорщині і там товариство полювало на дики, а Архикнязь шукав за дикими котами. Около 3 ої години по полудни побачив Архикнязь великого кота, стрілив до него та поцілив его, однак не забив, і кіт потягнув ся в гущавину. Архикнязь пішов за ним, тягнучи за собою стрільбу ще набиту одною кулею. Нараз пошпотав ся на галузи та й упав. В тім стрільба вистрілила, а куля перейшла Ар-

---

его було неподібне, бо повна сили і спокою постава, мисляче і трохи горде чоло, а в ході і в порушенях достоїнство, що знамену зверхність високо цивілізованого чоловіка, вирізнювали его з посеред товпи не лише уличної, але й всякої иншої.

Єсли би ми понимали природу на образ і подобу свою, то ми могли би думати, що она так само як і ми має приступи доброго і злого настрою, хвиль бурхливої і енерґічної або утомленої і млавої творчости. Єсли-б я розуміла природу в такий спосіб, то гадала-б, що Адама Терницкого сотворила она в приступі великої доброти і гарного одушевленя. То було певне одно з найліпших і найвершенійших еств людских на земли. Рільник зі званя, був він як почитателем так і знатоком науки, а на дні своєї груди носив искру поезиї і одушевленя, котра була причиною многих его честнот і терпінь. Немов в жарті, говорила я єму заєдно, що тяжко грішить, коли так довго не основує родинного огнища, т. є. що не женить ся. Вскорі буде єму сорок літ, коли-ж потім буде міг насити ся теплом сего огнища? Коли для суспільности вигодує подібного до себе сина? Коли-ж вкінци ущасливить яке єство приналежне до нещастного пола? На то всьо відповідав мені часом також жартом, однако частійше поважними а трохи сумними словами:

— Я не найшов, — не бачив, не знаю.

Не найшов, не бачив, не пізнав жінки такої, котра відповідала би потребам его серця і ума. На жаль, не жив він лиш серцем, а лише серцем жити найщасливійше; бо скоро в додатку живе ся ще й головою, то гнеть і те серце набирає дивних, численних і дуже деспотичних вимог. Однако я замітила від якогось часу, що сей предмет розмови почав Терницкому робити прикрість. Отже я перестала о тім говорити і лише в самоті духа питала себе: чи може вкінци найшов, побачив, пізнав?

Ми повитали ся, як звичайно бувало, по приятельски і сердечно. Я єму зараз сказала, що іду від Олиньских.

— А я до них — відповів.

— Я ніколи про те не чула, щоби він знав ту родину. Сказав мені, що знав ві від року, а відвідував спершу дуже часто, відтак рідше, однако все, кілько разів був в місті, отже що кілька тиждків, часом що тиждня. Нагле замітила я в мисли, що від якогось часу бував п. Адам в Онгороді частійше, як давно. Однако я сего не сказала, лише оповідала досить довго тім, в який спосіб побачила я нині мимоходом п. Фелицию Олиньску, що я відгадувала з ві постави і погляду, як ніжною і дівичою видавалась она мені нині, лише що трохи утомленою.

Пан Адам мовчав. Ішов хідником попри мене, а коли я піднесла до него голову, то побачила, що его лице було якось дивно занепокоене. Оно пригадало мені поверхню глубокої води, котру сваві́льна рука заворушить киненим каменем. Тоді повстають на ній сильні руки, поглублюють ся лінії і бють сьвітла, котрі, коли день хмарний а вода не сина ані прозрачна, мають в собі щось понурого.

— Задля ріжних причин бувала я потім у Олиньских дуже часто. Фелицию пізнала я в часі моеї другої гостини у них. Кілько літ тоді мала не знаю добре. Не мусіла бути дуже молоденькою, бо була замужна вже від десятьох літ, а однако я не милила ся, кажучи п. Адамови, що ві стан і всі рухи мали замітне знамя дівичости. Глядячи на неї з далека, як в скромній сукни і господарскій запасці, з волосем гладко причесаним, а взаду голови звиненим в одну полискуючу косу, ходила по комнатах мешканя, дільна, всім услугуюча, жива і легка, можна ві було взяти за молоденьку дочку дому, панну, котрій не минуло ще двайцять весен житя. Та молодечість — а лише — дівочість ві стати випливала може як в великої простоти і скромности одежи, так з другої сторони з ніжности і гарної будови тіла. Профіль ві лиця ніжний, чисто грецкий, з лагідним вигнятем рожевих уст, надавав їй також вигляд першої молодости. І аж тоді, коли поглянуло ся на неї просто, лицем в лице, обявляла ся в ній не дівиця вже, але жінка, жінка, котрої гарне чоло не мало атласової гладкости, ані подовжні очи з великою голубою зіницею, спокійного блакиту весни; противно ві тіло дуже біле з природи, було трохи звучене і поблідле, а в прошибаючім погляді вкраджувало ся жарке полудне житя, повия чувств і мислий. Найгарнійшою була тоді, коли говорила або сьміяла ся, бо ві голос був двиінкий і приємний, гра черт лиця жива, а одушевлене або веселість кресали в ві очах правдиві огнища іскор.

Як раз сьміяла ся, коли я входила до сальона Олиньских і вже з другої комнати чула я перловий, короткий ві сьмих. Причиною ві веселости був дванайцятьлітний Стах, котрий вхопив ві посеред сальона і стискав та цілував ві, між тим як она несла тацу з повними склянками кави. Мабуть старушка мати налякала ся о свою каву, бо відозвалась звичайним своїм жалісним голосом:

— Ти бо, Фельцю, того дітвака так розпестила, що хвильки спокою....

хикнязеви повисше правого коліна в бедро, поторощила кість і вийшла на скрізь. Слуга Архикнязя, побачивши таке нещасте, остовпів і аж по кількох мінутах прийшовши до себе, закричав о поміч. Всі збігли ся та не знали, що такого стало ся. Архикнязь лежав неподвижно з замкненими очима на земли в крови, а одіж его тліла. Перший приступив Лібіц, загасив огонь, стягнув одіж і обвязав рану. Архикнязь не обзивав ся і доперва по якійсь хвили отворив очи та просив, щоби дуже осторожно повідомлено его родину о випадку. Відтак перенесено Архикнязя при помочи участників ловів та околичних селян до павільону ловецкого, де візвані з Араду лікарі уділили раненому першої помочи.

— **Перенесеня.** Ц. к. Дирекция почт і телеграфів перевесла почтових асистентів: Фр. Зайончка з Дрогобича до Бялої і Варт. Литвина з Дрогобича до Домброви.

— **Крадіж в уряді.** Дня 24 серпня с. р. украдено з каси почтового уряду в Чорштині 1366 зр. 70 кр готівкою. Підозрілий о крадіж Кароль Шибовский з Кракова увязнений і відданий ц. к. судови повітовому в Кростенку. При нім найдено всі украдені гроші.

— **Оманені лихварі.** Процес против Флітера і Шпіґля, о котрім ми оногди писали, скінчив ся по тридневій розправі вчера вечером. Розправа виказала богато цікавих подробиць, як Флітер обманював львівских лихварів, котрі приманені високими процентами, давали ему гроші. Судиї присяжні узнали Флітера винним обманьства, а трибунал засудив его на три роки вязниці з одноразовим постом що тиждня і на зворот 400 зр. Рахели Шпінадель. Другого обжалованого Шпіґля, що писав Флітерови векслї, увільнено. Всіх лихварів відіслано з їх претенсиями на судову дорогу.

— **Дотепні злодії.** З Добромиля пишуть: Дня 28-го серпня заїхало двох панів до готелю Йосифа Левенталя в Добромили на нічліг. По вечери зажадали від властителя готелю, аби їм дав кождому окрему комнату і Левенталь так зробив. По півночи оба гості встали, спакували готелеву постіль, образи і иньші річи загальної вартости около 100 зр. і винесли вікном на поблизький міст. Один зі злодіїв пішов на поліцию з просьбою, щоби ему вистарала ся о фіру, бо — як казав — якийсь Крук, фірман з Ляцка, котрий їх мав перевезти до Хирова, скинув їм пакунки на мості і не хотів дальше їхати, бо завтра рано мав їхати до ліса. Поліцият, одержавши нагороду, вистарав ся дійстно о фіру, а що був пересьвідчений, що мае до діла з невинними подорожними, поміг їм ще спакувати на фірі украдені в готели річи. Злодії заїхали до Хирова і взяли з собою річи до Стрия, звідки найімовірнійше мусіли утечи до Львова.

— **Убийство.** На обшарі двірскім в Батячах, перемиского повіта, застрілив а відтак повісив невислїджений доси виновник Гриця Кватиру, польного двірского. Заряджено з тої причини судове слідство.

— **Самоубийство.** В Тухові відобрав собі жите вистрілом з револьвера Жигмонт Гойский, кандидат нотарияльний, в віці 28 літ. В полишенім до родини листі подав яко причину самоубийства те, що жите ему сприкрило ся. Звістний був яко чоловік дуже трудящий і як найлїпшого поведеня.

— **В справі отроєня при службі Божій,** о чім ми вчера доносили, пишуть з Вроцлава до віденьских ґазет: Дальші донесеня о отроєню о. Води в Місточку потверджують, що до води, яку сьвященик налив собі з фляшчини до чаші, була домішана значна скількість стрихніни. Підозріне звертає ся против чоловіка, котрий спроневірив церковні гроші в висоті 800 марок. Сьвященик мав попасти на слід злодія і той отруєю увільнив ся від него. Недавно пробовано вже отроїти того самого сьвященика, але тоді була отруя за слаба.

— **Огні.** В Гусятині згоріли сими днями будинки господарскі, будівляві материяли і припаси рабіна Ізраїла Фрідмана та его приватна біжниця. Шкода около 25.000 зр. була в части обезпечена. — В Каньчузі на фільварку згоріли збіжеві маґазини з припасами, вартости 20.000 зр. в части обезпеченими. На згарщици найдено трупа ідиота Симеона Сови, котрий був імовірно причиною пожару.

— **Герой з під Мадженти.** В часї сегорічних маневрів на Угорщині припав одному полкови піхоти постій в сільци коли Секеш Баралїя. Очевидно ціле село виринуло, щоби приглянути ся воякам. Полковник Емилїй Найгольд добачив серед товпи старого селянина, з войсковою поставою і з золотим медалем на грудях. Під'їхав до него і питае: „Де ви одержали сей медаль?“ — „Під Маджентою, пане полковнику“. — А чим ви визначили ся?“ — питае полковник дальше.— „Мій капітан а відтак і поручник упали в битві, отже я яко капраль обіймив команду над компанією. Ми побили неприятеля і забрали ему дві гармати“. — „То дуже гарно!“ закінчив полковник. Кілька днів пізнійше припадав день уродин Є. В. Цїсаря (18 серпня). Якже зачудував ся хоробрий Йосиф Патакі (так називае ся старець), коли одержав запросини на офіцирский обід, який полк устроював з нагоди сего торжества. Его посадили між двома капітанами і пили его здоровле. В часї обіду замітив один офіцир, що Патакі, яко властитель золотого медалю за хоробрість побирае дожизнену премію 45 кр. денно. — „То, друже, належить ся тобі цілком справедливо“ — промовив полковник. Здивований старець заявив тоді, що він о тім нічого не знае і що до нинїшного дня не одержав ані разу 45 кр. Як зачувати, займили ся офіцири зараз сею справою, щоби привернути ветеранови его права. Наколи від битви під Маджентою минуло вже 36 літ, то Патакови належить ся 5913 зр. разом з процентами.

— **Холєра.** В Тернополи занедужала дня 5 вересня лише одна особа, ніхто не виздоровів і ніхто не помер, отже лишило ся на нині сїм осіб в лїченю. — В Вертелці, брідского повіта, помер дня 2 вересня зелїзничий робітник вартаючий з Березовиці великої, в тернопільскім повіті. Вчера викрито в его відходах заразини азийскої холєри. — В Обельници, рогатиньского повіта занедужали дня 2-го вересня чотири особи в одній родині, з котрих 3-го вересня померли дві, а 4-го одна. В їх відходах сконстатовано вчера холєричні прутні.

— **Ґазети на Буковині.** Число ґазет, котре видае ся в якімсь краю, є немов мірилом культури того краю і поступу населеня его. В Буковині після справозданя судової прокураториї в 1894 р. було 21 ґазет. Після змісту було 10 політичних, 3 економічних, 2 рільничі, 2 педаґогічні, 2 неполїтичні і одна белетристична. Окрім того виходила одна церковна диецезальна ґазета. Після мови було 15 німецких, 3 рускі, одна волоска і одна польска ґазета, а одна була видавана в кількох мовах. Щоденно виходило лише дві, одна два рази на тиждень, а дві раз на тиждень, а одна три рази на місяць, 8 два рази, а 5 раз на місяць. — В сїм роцї побільшило ся число ґазет.

— **Померли:** Роман Селецкий, ученик VII-ої кляси ґімназиї дрогобицкої, 29-го серпня в Медвежи.

Телеграми

Відень 7 вересня. Міністри угорскі Банфі і Люкач конферували з міністрами гр. Голуховским і Баверком, а відтак виїхали до Будапешту.

Будапешт 7 вересня. З причини смерти Архікн. Володислава всї публичні і многі приватні доми вивісили чорні хоругви.

Константинополь 7 вересня. В Брусі лютить ся сильна холєра.

— Бо Фельця, мамо, хоче его виховати після якоїсь мудрої методи — перервала п. Михайлина, кидаючи на братову косий і блискучий погляд.

Сьміх Фелїциї умовк, немов нагле розірваний шелест перел. Она відсунула дітвака від себе і поставивши тацу на столї, почала розносити склянки з кавою.

В тій хвили замічено мій прихід і заглушено мене привітними окликами. В тім домі бувала все така радість з приходу гостя, немов би він справдї і за кождим разом спроваджував до хати Бога з собою. Пан Йосиф, що підніс ся був зза преферансового столика, представив менї свою жінку. Стиснула мене за руку тепло і сердечно, поглянула своїм прошибаючим, ясним поглядом і зачала знов розносити каву. Видко було, що та численна родина, хоч і заможна не мала богато служби.

Розложене в сальоні було в тій хвили таке: По самій серединї царював картовий столик, при котрім сиділи: господар дому, мати его і пані Сквирска. Тут грали в трійку, бо Окимский перевіс ся до подовжного столика, між канапою а фотелями, на котрих сиділи панни Михайлина і Оленя, два ґімназияcти і п. Теофіль Сокирский; кожда з тих осіб держала в руках карти і грала разом з другими в „баламута“.

При вікні з лицем заслоненим ґазетою, сидів вуйко, бувший професор, а кілька кроків від него вишивала тїтка Линевска на сітковім обрусі жовту чи червону рожу.

Мій прихід перервав знов звичайну мабуть пообідну забаву. Сівши коло старушки слухала я еї оповіданя о незвичайній успішности люкреции против кашлю і доказуване пані Сквирскої о безперечній висшости над люкрецию вівсяного цукру. Тимчасом при подовжнім столї перед канапою став Окимский показувати панні Михайлинї штуку, тепер вже не з картами, але з ножами, а ґімназиясти перехилені над столом відбували над тою штукою голосні і горячі студиї. Пан Теофіль півголосом деклямував панні Оленї, вичитаний в якійсь часописи, найновійший стих о серцю, що пукло. При тім відбувало ся загальне і завзяте пите — чи їджене кави. На кождім столї поставила Фелїция коші, повні всякого печива і горнята зі сметанкою, покритою жовтавими кожухами. Всї руки порушали ся довкола склянок, кошиків, горнят, всї щоки порушали ся також, не перешкаджаючи цілком порушати ся й язикам. Їли майже стілько, що говорили. При подовжнім столї сьміяли ся зі штук Окимского, а з тим сьміхом сплїтала ся лише одна ревна нота, нота о серцю, що пукло, придавлена трохи їдженем, наповняючим уста завзятого деклєматора.

По довгих моїх просьбах і енерґічних та голосних супротивленях противної сторони, згодило ся товариство розпочати свою забаву на ново, т. е. дальше грати в карти.

В тій хвили Фелїция станула коло мене і рухом голови показала менї на стоячу подальше канапку. Предмет до розмови насував ся сам з себе. Ми мали спільного знакомого.

(Дальше буде).

За редакцию відповідае: Адам Креховецкий.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.